

Algemene Onderwijsbond

AOb ■

www.aob.nl

Kwaliteit van Onderwijs en
Medezeggenschap

Wms congres 6 nov 2009

The logo for the Algemene Onderwijsbond (AOb) is displayed in white on a green background. It consists of the letters 'AOb' in a bold, sans-serif font. The letter 'A' is stylized with a horizontal bar. The letter 'O' is a simple circle. The letter 'b' is lowercase and has a small blue square dot above it, which is a distinctive part of the organization's branding.

AOb.

Definities

- Onderwijskwaliteit is de mate waarin onderwijsresultaten en -processen voldoen aan de daaraan gestelde eisen
- Kwaliteitszorg is een streven op weg naar volmaaktheid adhv meetbare en vooraf gedefinieerde normen
- De mate waarin scholen erin slagen hun doelen te bereiken naar tevredenheid van zichzelf, de overheid, team, ouders en kinderen, relevante groeperingen.

5 kernvragen kwaliteitszorg

- Doen we de goede dingen?
- Doen we de dingen goed?
- Hoe weten we dat?
- Vinden anderen dat ook?
- Wat doen we met deze kennis?

5 stappen Kwaliteitszorg

- Beslis wat je belooft
- Schrijf op wat je gaat doen
- Doe wat je hebt opgeschreven
- Kijk of het gelukt is
- Leg verantwoording af
- Kwaliteitsbepaling
- Kwaliteitsplanning
- Kwaliteitsbeheersing
- Kwaliteitsbewaking
- Kwaliteitsrapportage

Rol overheid

- Grondwet
- WPO, WVO: o.a. normen voor inhoud onderwijs
- Kwaliteitswet
- Wet BIO en www.wetten.overheid.nl
Besluit bekwaamheidseisen
- Wet Onderwijs Toezicht
- OCW: Kwaliteitsagenda's www.minocw.nl
- Ook: Sectoragenda VO, en PO www.vo-raad.nl
www.poraad.nl

Kwaliteit tonen

- Stelselniveau: Jaarlijks onderwijsverslag
- Bestuursniveau: Jaarverslag (voor 1/7)
- Schoolniveau: rapporten Inspectie, rapportages van school zelf nl. het leerlingvolgsysteem

Prioriteiten VO

- Taal en rekenen (intensivering, aansluiting)
- Excelleren
- Burgerschap en integratie
- Professionele ruimte voor leraren
- Kwaliteit examens
- Minder zwakke scholen

Prioriteiten PO

- 2009: eindtermen taal en rekenen
- 2011: dekkend aanbod voor- en vroegschoolse educatie, afname taalachterstand 40% tov 2002
- 2011: gemiddelde taal en rekenprestaties voor alle IIn aantoonbaar gestegen
- 2011: min. 80% voldoet aan indicatoren van goede kwaliteitszorg (50% in 2006)
- 2011: aantal zeer zwakke scholen gehalveerd en periode zeer zwak geminimaliseerd

Nodig ivm prioriteiten PO

- Leren van informatie
- Leren met elkaar

Voorwaarden:

- Achterstandenbeleid (extra gelden)
- Aandacht voor excellentie
- Rijke leeromgeving (bv. brede scholen)
- Ouderbetrokkenheid

Rol Inspectie www.onderwijsinspectie.nl

- Geïntegreerd toezicht: kwaliteit èn rechtmatige besteding van middelen
- Risicogerichte aanpak: meer toezicht op scholen waar risico op onvoldoende kwaliteit het grootst is

Waarderingskader Inspectie: kwaliteitszorg, opbrengsten, inrichting onderwijs

- Kwaliteitszorg
- Opbrengsten
- Zorg en begeleiding
- Aanbod
- Onderwijstijd
- Pedagogisch handelen leraren
- Didactisch handelen leraren
- Afstemmen op verschillen tussen Iln
- Actieve en zelfstandige rol leerlingen
- Schoolklimaat

Kwaliteit basisscholen volgens Inspectie

- > 90% scholen: opbrengsten, leerstofaanbod, onderwijstijd, kwaliteit instructie voldoende
- 70% scholen zorg en begeleiding voldoende
- 50% scholen kwaliteitszorg voldoende
- 40% scholen ontwikkeling In met specifieke zorgbehoeften voldoende

Sterke basisscholen: 8%: min. 3 jaar bovengem. prestaties In., kwaliteit didactisch handelen, kwaliteitszorg, leerlingenzorg

Kwaliteit vo volgens Inspectie

Kwaliteitszorg:

- 75% systematische jaarlijkse evaluatie resultaten
- 66% evalueert kwaliteit leren en onderwijzen
- 50% doet dit allebei
- 84% werkt planmatig aan verbeteractiviteiten
- 56% borgt kwaliteit leren en onderwijzen

Leerstofaanbod:

- bijna alle scholen voldoen aan eisen

Vervolg

Afstemming op verschillen tussen IIn:

- >50% stemt didactisch handelen onvoldoende af (zwakke en getalenteerde IIn dupe)

Onderwijstijd:

- 10% doet onvoldoende om uitval onderwijsactiviteiten te voorkomen (vooral vmbo)
- 20% onvoldoende efficiënt gebruik onderwijstijd

Schoolklimaat:

- Bijna 100% voldoende wb sociale veiligheid

vervolg

Instructie

- Meeste scholen leggen leraren voldoende uit
- 90% voldoende taakgerichte werksfeer
- 60% onvoldoende activerende, uitdagende werkvormen

Kwaliteit toetsing, examens

- 87% voldoende borging

Zorg en begeleiding

- 90% registreert ontwikkeling IIn

vervolg

- 93% brengt prestaties goed in beeld
- 94% bepaalt aard en zorg voor zorgIn obv analyse verzamelde gegevens
- 75% van zorg zelf is voldoende planmatig; uitvoering en inhoud voldoende gewaarborgd

Mogelijke kenmerken van scholen met goede kwaliteitszorg

- Kwaliteitsbeleid hangt samen met visie en missie school
- Sterk leiderschap en sturen op resultaten
- Cultuur van bespreken en meten van opbrengsten en leerprestaties van ln en docenten en teams
- Sterke gedeelde onderwijskundige of levensbeschouwelijke visie
- Grote besturen beter dan eenpitters lijkt

Opbrengstgericht werken

- 'Realiseren wat in kerndoelen, standaarden en examenprogramma's is omschreven aan cognitieve en sociale vaardigheden.'
- 'Is kenmerk van een school die concrete doelstellingen voor IIn obv de IInpopulatie formuleert en waarin alle betrokken partijen gericht werken aan het bereiken van gestelde doelen.'
- Uitgangspunt is transparantie, niet afrekenen op 'resultaten'.

vervolg

- Sterke nadruk op taal- en rekenprestaties.
- Via lerende netwerken leren hoe vastgelegde toetsgegevens uit leerlingvolgsysteem te gebruiken.
- Partners in de school stellen samen doelen vast en bekijken of en hoe onderwijs beter kan. LIn en ouders denken ook uit en in schooltijd mee; collegiale consultatie en professionalisering leraren; schoolbestuur en management evalueren cyclisch en maken uitkomsten bespreekbaar.

Overige Ontwikkelingen

Professionalisering van de werkvloer,
management, bestuur:

- Actieplan leerkracht, Plasterk, functiemix
- Wet BIO; bekwaamheidseisen, dossier
- Good governance: zorgplicht, transparantie, achteraf verantwoording afleggen, horizontaal en verticaal, professionele autonomie

Kwaliteitszorgsystemen

Totale kwaliteitszorg, integraal

- EFQM, INK
- Balanced Score Card
- Ook regelmatig evalueren met 7S-model, krachtenveldanalyse, SWOT-analyse

Kwaliteitszorg op onderdelen

- Ontwikkelen vakmanschap
- Kwaliteitshandboeken
- Afstemmen verwachtingen ouders, leerlingen, etc.
- Kwaliteitsmanagement
- Innovatie werkwijzen en processen
- Elimineren activiteiten die geen waarde toevoegen
- Uitbannen fouten
- Vergroten motivatie en betrokkenheid wn's

Aandachtsgebieden INK

- Leiderschap
- Personeel
- Strategie en beleid
- Middelen
- Processen
- Waardering door werknemers
- Waardering door In en ouders
- Waardering door maatschappij
- Eindresultaten
- Leren en verbeteren

Openbare verantwoording

- www.cfi.nl
- www.oic-cfi.nl
- www.onderwijsinspectie.nl
- www.venstersvoorverantwoording.nl
- www.voortijdigschoolverlaten.nl

Bevoegdheden MR

- Schoolplan Instemming MR
- Schoolgids IOudergeleding (PO, VO)
ILeerlingengeleding (VO)
- Klachtenregeling Instemming MR
- Indirect bij andere beleidsplannen en maatregelen
- Jaarverslag voor 1 juli

Schoolplan

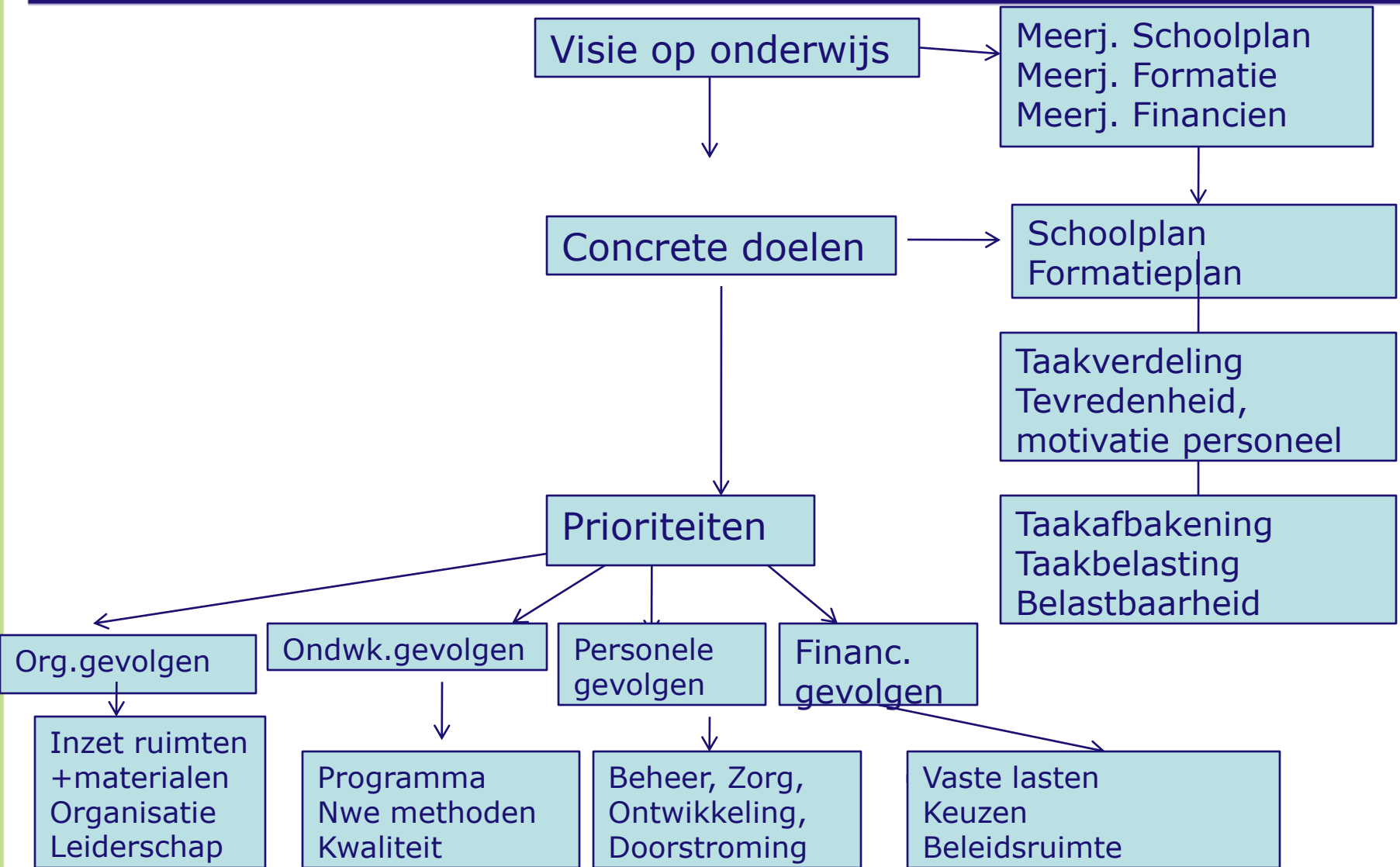
- Onderwijskundig beleid: uitwerking wettelijke opdrachten, eigen opdrachten voor onderwijs in onderwijsprogramma, voorzieningen voor IIn met specifieke onderwijsbehoeften
- Personeelsbeleid: maatregelen die bijdragen aan ontwikkeling en uitvoering onderwijskundig beleid, evenredige vertegenwoordiging vrouwen in SL
- Kwaliteitszorg: 1. beschrijving instrumenten en procedures van bewaking (hoe en wanneer resultaten bepalen, hoe besluitvorming over uitkomsten, rol ouders daarbij) 2. welke maatregelen ter verbetering 3. maatregelen en instrumenten die waarborgen dat personeel bekwaamheid onderhoudt.
- Sponsoring

Schoolgids PO

- Doelen en resultaten onderwijs
- Benutting onderwijstijd
- Zorg jonge kind
- Zorgbeleid
- Vrijwillige ouderbijdrage
- Rechten en plichten ouders, IIn, schoolbestuur
- Overblijven
- Veiligheidsbeleid
- Sponsorbeleid

Schoolgids VO

- Doelen onderwijs en resultaten vorig schooljaar per soort onderwijs en voor elk leerjaar:
- % doorstroom naar hoger leerjaar of anders
- % geslaagden
- % dat school zonder diploma verlaat
- Zorg voor IIn met rugzak en specifieke onderwijsbehoefte
- Benutting onderwijstijd
- Ouderbijdrage; rechten en plichten van ouders, IIn, bestuur; sponsoringbeleid; veiligheidsbeleid

Aandachtspunten MR en GMR

- Samenhang visie op kwaliteits(zorg) en missie en doelen school(bestuur).
- Professionals formuleren kwaliteitsnormen, vanaf allereerste begin dus betrokken.
- Ingrijpende duurzame wijziging taken en verantwoordelijkheden van de lijn.
- Communicatie en implementatie
- Voortgang verbeteringen
- Evalueren en actualiseren verbeterplannen en doelen.

Voordelen kwaliteitszorg

- Meer en objectieve info
- Meer inzicht in taak- en verantwoordelijkheidsverdeling
- Vroegtijdig zicht op mogelijke reorganisaties
- Aandacht onderbelichte aspecten van school
- Verbetering imago school
- Objectieve beoordeling krijgen van managers op hun prestaties
- Wn's stimuleren bij te dragen aan verbeteringen
- Wn's stimuleren mee te werken aan veranderingen
- Wn's bewustmaken van samenhang in school(org)

Problemen meetbaarheid output in onderwijs

- Naast cognitieve leeropbrengsten ook affectieve zoals zelfvertrouwen
- Leerlingenprestaties kunnen niet alleen toegeschreven worden aan school of leraar
- Meting van toegevoegde waarde op 2 momenten controleert niet de invloed van anderen in en buiten de school (wel aanleg, intelligentie)
- Manipulatie mogelijk door bv specifiek op de test te trainen

Ontwikkelen van kwaliteitszorg

- Normen en procedures afspreken
- Toezicht houden op de naleving
- Afspraken evalueren op doelmatigheid en effectiviteit

Voorwaarden sturen op kwaliteit

- Aanwezigheid stuurder, uitvoerder, interne of externe klant
- Doelstellingen
- Planning en control cyclus
- Spelregels
- Stuurinstrumenten
- Stuurinfo
- Productiemiddelen, incl. budgetten
- Monitors
- Verantwoordingsinfo

Meetmethoden

- Nulmeting en effectmeting
- Vergelijkend onderzoek, benchmarking. Bv overhead-value-onderzoek. Best practices.
- Opinieonderzoek (tevredenheidsonderzoeken)
- Auditonderzoek